

6.SINIF

TÜRKÇE

SORU BANKASI

- Ahmet DÜZ
- Ayhan KAPLAN
- Ramazan ASLAN
- Vedat ÇELİK

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

ÖN SÖZ

Değerli Öğretmen Arkadaşlarım ve Ülkemizin Geleceği Sevgili Öğrenciler,

Sizlerin tüm ihtiyaçlarınızı analiz ederek hazırladığımız 3'lü Kuvvet Setlerimiz; Yaprak Test, Soru Bankası ve Denemeden oluşmaktadır. Bilginin özümsemesinin de bir canlının gelişimi gibi belirli evreleri vardır. Setlerimizin içindeki kitaplar da bu evreler dikkate alınarak büyük bir titizlikle hazırlanmıştır.

YAPRAK TESTLERİMİZ: Öğrenme çıktıları öğrenmenin başlangıcıdır. Bilgi henüz ham, sade ve potansiyel doludur. Zihninizde yavaş yavaş şekillenmeye başlar. Yaprak testlerimiz bilginin bu aşamasına göre hazırlanmıştır.

SORU BANKALARIMIZ: Öğrenme çıktıları zihninizde şekillendikten sonra bilgi anlaşılma-ya, işlenmeye ve pekiştirilmeye başlar. Bu aşamada bazı engellerle karşılaşılır ama kararlılıkla bilgi özümser. Soru bankalarımız zihninizde şekillenen öğrenme çıktılarına pekiştirecek şekilde hazırlanmıştır.

DENEMELERİMİZ: Soru bankalarımızı bitirdikten sonra, bilgi derinlemesine kavranır, düşünce-lere ve davranışlara dönüşür. Branş denemelerimiz öğrenme çıktıları pekiştirildikten sonra her zorluktaki soruların çözülebileceği tarzda hazırlanmıştır.

Okula yardımcı ve İOKBS sınavlarına hazırlıkta başucu olacak setlerimiz Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının hazırladığı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne uygun şekilde hazırlanmıştır.

Setlerimizin tüm öğrenci ve öğretmenlerimize faydalı olması dileklerimizle...

Halit Alper ÇİFCİ
Yayın Koordinatörü

ZEKÂNIN GÜCÜNÜ
Keşfet

 #isleyenzekayayinlari

 İşleyen Zeka Yayınları

 İşleyen Zeka Yayınları

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

SÖZCÜKTE ANLAM

Çok Anlamlılık, Gerçek, Mecaz, Terim Anamlı Sözcükler.....	7
Kelimeler Arası Anlam İlişkileri	11
Sözcükte Anlam Özellikleri (Somut, Soyut, Nicel, Nitel)	13
Deyim, Atasözü ve İkiemeler	15
Söz Grupları - Kalıplaşmamış Söz Öbekleri	19
Söz Sanatları	23
Yabancı Sözcüklerin Yerine Türkçe Kullanımı	27
Sözcükte Anlam (Karma).....	29

2. ÜNİTE

CÜMLEDE ANLAM

Geçiş ve Bağlantı İfadeleri.....	33
Cümlede Anlam İlişkileri	35
Cümlede Anlam Özellikleri	39
Gerçek-Hayali Unsurlar, Doğrudan/Dolaylı Anlatım.....	41
Cümlede Yapı/Cümle Tamamlama - Cümle Oluşturma.....	43
Cümle Yorumu - Örtülü Anlam	45
Cümlede Hâkim Olan Duygu	47
Cümlede Anlam (Karma)	49

3. ÜNİTE

PARAGRAF

Konu Başlık Anahtar Kelime.....	53
Ana Fikir, Yardımcı Fikir	57
Paragrafta Yapı	65
Metin Karşılaştırma.....	69
Anlatım Biçimleri.....	73
Düşünceyi Geliştirme Anlatım Yolları	75
Paragraf (Karma).....	77

4. ÜNİTE

METİN TÜRLERİ

Metin Türleri.....	83
Hikâye Unsurları, 5N 1K, Anlatıcı	87
Şiir Bilgisi	91

5. ÜNİTE

SÖZEL YETENEK / MANTIK MUHAKEME / AKIL YÜRÜTME

Sözel Yetenek / Mantık Muhakeme / Akıl Yürütme	95
---	----

6. ÜNİTE

GÖRSEL-GRAFİK-TABLO OKUMA

Görsel-Grafik-Tablo Okuma	105
Kasım Ayı Öz Değerlendirme Sınavı	107

7. ÜNİTE

KÖK, EK

Kök, Ek	117
Sözcükte Yapı	121
Kök, Ek, Sözcükte Yapı (Karma)	123
Şubat Ayı Öz Değerlendirme Sınavı.....	127

8. ÜNİTE

SES BİLGİSİ

Ünsüz Benzeşmesi-Ünsüz Yumuşaması- Ünsüz Türemesi-Ünsüz Düşmesi	137
Ünlü Düşmesi-Ünlü Daralması-Ünlü Türemesi.....	139
Ses Bilgisi (Karma)	141

9. ÜNİTE

ÖZNE-YÜKLEM UYUMU

Özne-Yüklem Uyumu	145
-------------------------	-----

10. ÜNİTE

YAZIM KURALLARI

Bitişik ve Ayrı Yazılan Dil Yapıları (-de/-da, ki-/ki, mi'nin Yazımı).....	151
Kısaltmaların ve Kısaltmalara Getirilen Eklerin Yazımı	155

11. ÜNİTE

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Virgöl-Eğik Çizgi	161
İki Nokta ve Kısa Çizgi.....	163
Noktalama İşaretleri (Karma).....	165
Haziran Ayı Öz Değerlendirme Sınavı.....	167

CEVAP ANAHTARI

175

1. ÜNİTE

SÖZCÜKTE ANLAM

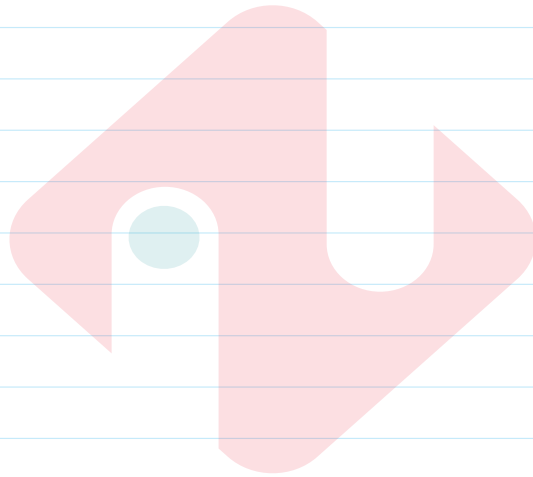

1. ÜNİTE: SÖZCÜKTE ANLAM

ÖĞRENME ÇIKTILARI

- ✓ Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme
- ✓ Konuşmasında tahminlerinden yararlanabilme
- ✓ Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme
- ✓ Konuşmasında tahminlerinden yararlanabilme
- ✓ Uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanabilme
- ✓ Metindeki söz sanatlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

Notlarım

1.

I.

Acı günler geride kaldı evlatlarım.

II.

Bu yemeğe fazla acı katmışsınız.

III.

Çok tatlı bir gülüşü vardı, içimi ısıttı.

IV.

Yemek ziyafetinden sonra sıra tatlıya gelmişti.

Yukarıda numaralanmış kartlarda yer alan cümlelerdeki altı çizili kelimelerden hangileri mecaz anlamlıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

işleyen zeka

2.

- I. Koleje bu yoldan gidiliyor.
II. Okul yolu öğlenleri çok kalabalık oluyor.
III. Problemi bir de bu yolla çöz.
IV. Bu sabah Konya yolunda trafik yoktu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde “yol” kelimesi diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

3.

“Ulaşım” Kavram Alanı			
A	B	F	H
aktarma	benzin	flüt	harita
alt geçit	bilet	far	hat
ayva	bisiklet	fren	havlu
araç	bisküvi	feribot	hız

Tabloda “ulaşım” kavram alanına giren bazı kelimelerle bir sözlük oluşturulmuştur. Sözlük maddelerinde bulunan kelimelerden bazıları “ulaşım” kavram alanına ait değildir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde ulaşım kavram alanına ait olmayan kelimeler bir arada verilmiştir?

- A) araç - bilet - flüt - havlu
B) ayva - bisküvi - flüt - havlu
C) ayva - bisiklet - flüt - havlu
D) aktarma - bisküvi - far - hat

4.

Bir bilim, sanat, meslek ya da spor dalıyla ilgili özel ve belirli kavramları karşılayan kelimelere “terim anlam” denir. Bir kelimenin terim anlamı olabilmesi için mutlaka ilgili olduğu alana yönelik bir cümlede kullanılması gerekir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde altı çizili kelime terim anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) İki göz odada ısınmaya çalışan ailenin yakacak bir parça odunu bile yoktu. Bu sorunu mutlaka çözmem gerekir, diyerek dışarı çıktı Burhan. Ne yapacağını biliyordu. Gidecek, kendisine bir iş bulacak ya da ailesini de alıp köyüne geri dönecekti.
B) Ördekler, geniş gagaları ve perdeli ayaklarıyla çok şirin görünür. Duruşları, bakarken başlarını birazcık yana yatırmaları gerçekten onları inanılmaz derecede sevimli yapar. Ördekler genelde yabani hayvanlardır ancak evcil olanları da vardır.
C) Kök, bir bitkiyi toprağa bağlayarak bitkinin topraktan su ve mineral almasını sağlar. Tamamı su içinde yaşayan bitkilerde bulunan kök ise sadece zemine tutunmayı sağlar. Bu tür bitkilerde kök oldukça körelmiştir.
D) Orhan Veli Kanık, şiir anlayışımıza ve dolayısıyla edebiyatımıza yeni bir bakış açısı getirmiştir. Ona göre şiirde ölçü, kafiye ve dörtlülük zorunlu değildir. O, şiirde mecazlı söyleyişleri kabul etmemiştir. Konuşma dilinin inceliklerinden faydalanmıştır.

5.

Gökle denizin birleştiği dumandan çizgiye dikkatle baktı. Fakat görünürde bir şey yoktu. Bu, her gece uykusunda kendini kurtarmak için birçok geminin pupa yelken geldiğini gören, zavallı, eski bir Türk forsasıydı. Esir olalı kırk seneden fazla olmuştu. Otuz yaşında dinç, levent, kuvvetli bir kahramanken Malta korsanlarının eline düşmüştü. Yirmi sene, onların kadirgahlarında kürek çekti. Yirmi sene iki zincirle iki ayağından rutubetli bir geminin dibine bağlanmış yaşadı. Yirmi senenin yazları, kışları, rüzgârları, fırtınaları, güneşleri onun granit vücudunu eritemedi. Zincirleri küflendi, çürüdü, kırıldı. Yirmi sene içinde birkaç defa halkalarını, çivilerini değiştirdiler fakat onun çelikten daha sert adaleli bacaklarına bir şey olmadı. Yalnız abdest alamadığı için üzülmüyordu. Daima güneşin doğduğu tarafı soluna alır, gözlerini kibleye çevirir, beş vaktini gizli gizli, işaretle eda ederdi. Elli yaşına gelince korsanlar onu “Artık iyi kürek çekemez.” diye çıkarıp bir adada satmışlardı. Efendisi bir çiftçiydi. On sene kuru ekmekle onun yanında çalıştı. Allah’a çok şükreliyordu. Çünkü artık bacaklarından mıhlı değildi. Abdest alıyor, tam kıblenin karşısına geçiyor, unutmadığı ayetlerle namaz kılıyor, dua edebiliyordu.

Aşağıdakilerden hangisi bu metindeki altı çizili kelimelerden herhangi birinin açıklaması değildir?

A) Gücü ve sağlık durumu yerinde olmak	B) Nemli, ıslak
C) Bir veya birçok parçaya ayrılmak	D) Suyu, nemi olmayan

işleyen zeka

6. • Mahallenin doğusunda büyük bir koru başlıyordu.
 • Yeni açtığı lokantanın işleri beklediğinden daha iyi başlamıştı.
 • Soğuklar başladığında mevsimlik işçiler hâlâ buradaydı.
 • Kayalıkların başladığı yerler fotoğrafçıların dikkatini çekmişti.

Yukarıdaki cümlelerde “başlamak” kelimesi kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

A) 1	B) 2	C) 3	D) 4

işleyen zeka

7. Karadeniz yolcu gemisi; önemli limanlara uğrayarak Akdeniz’i aşacak, sonra da Cebelitarık’tan Atlantik’e açılarak Leningrad’a kadar uzanacaktı.

“Uzanmak” kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu cümledeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Irmağın kenarı boyunca uzanan kavaklar arasında ilerliyorduk.
 B) Akşama doğru seninle sahile kadar uzanalım.
 C) Bütün gücünü toplayarak son defa yardım düğmesine uzandı.
 D) İşleri bitirince akşama kadar kanepede uzanacağım.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “mahsus” kelimesi “bilerek, isteyerek, kasten” anlamında kullanılmıştır?

- A) Her sanat dalının kendine mahsus bir malzemesi vardır.
- B) Belki arkamdan gelirsın diye kapıyı mahsus açık bırakmışım.
- C) Belediye başkanına mahsus bir yer ayırmak için lokantaya girmişti.
- D) Dünkü toplantıya mahsus bir durumdu bu.

2. Birçok çeviri eser farklı mekânların ruhunu taşıdığı için kucaklamıyor (hitap etmemek, etkilememek)

I

okuru. Bir kısmı resmettiği (yansıtmak, anlatmak)

II

pembe tablolarla (gerçek yaşamla ilgisi olmamak)

III

mutsuzluğu körüküyor. (engel olmak, yok etmek)

IV

âdeta.

Bu metinde numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı yay ayraç içinde yanlış verilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

3. Bir bilim, sanat, meslek ya da spor dalıyla ilgili özel ve belirli kavramları karşılayan kelimelere “terim anlamlı kelimeler” denir. Bir kelimenin terim anlamlı olabilmesi mutlaka ilgili olduğu alana yönelik bir cümlede kullanılması gerekir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde altı çizili kelime, terim anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Sizin gibi doğru, güvenilir insanlara ihtiyacımız var.
- B) Grafik çizerken eksenler kaynak olarak kullanılır.
- C) Şehrin en kuytu noktasını dahi bizlere detaylıca anlattı.
- D) Sürekli tepemde durup saçma sapan konulardan bahsediyordu.

4. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerden hangisi ayraç içinde verilen anlama uygun kullanılmıştır?

- A) Daha önce yaptığım tüm fedakârlıklar artık onun için bir masal olmuştu. (Boşuna söylenmiş söz)
- B) Başarılı iş adamı ticarete küçük yaşta pişmişti. (İşe alışıp beceri ve ustalık kazanmak)
- C) Çocuk kendisini köpekten koruyacağını düşün-
düğü adamın peşine takılmıştı. (Önemsemek, önem vermek)
- D) Başarı yolunda emek harcayanlar istediklerine ulaşacaktır. (Gaye, uğur, maksat)

5. Gerçek anlam, bir kelimenin akla gelen ilk anlamı ve bu anlama bağlı olarak kazandığı yeni anlamlara denir. Mecaz anlam ise kelimenin gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamdır. Örneğin “sönmek” kelimesi, “Onun isteksizliği karşısında bizim de heyecanımız söndü.” cümlesinde mecaz anlamıyla kullanılmışken “Sokak lambasının ışığı bir yanıp bir sönüyordu.” cümlesinde gerçek anlamda kullanılmıştır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kelime mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Boş konuşmalarınla beni etkileyemezsin.
- B) Çantası, toplantıda giyeceği kıyafetine uymamıştı.
- C) En ufak işlerde bile benden kendisine yardımcı olmamı ister.
- D) Gür bıyıkları, kalın kaşları ve kaba ses tonuyla dikkat çekiyordu.

6. • Çocuk, basketbola başlayınca üç ayda abisinin boyunu geçti.
• Annemin gribi önce babama sonra da bana geçti.
• Okula giderken alt sokaktaki parktan geçiyoruz.
• Arabamız eski de olsa son model araçları geçiyor.

Yukarıdaki cümlelerde “geçmek” kelimesi kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

7.

Kitaplara olan tutkumu ilkökul öğretmenime borçluyum. İlkokul ikinci sınıftayken öğretmenimizin sınıfa getirdiği çantalar dolusu kitabın arasında başka başka dünyalara yaptığımız yolculuklar öyle eşsizdi ki... Rengârenk kitapların büyüğü dünyası bize gülmeyi, düşünmeyi, anlamayı ve görmeyi öğretirdi. Öğretmenimiz haftada bir gün elinde kitap dolu çantalarla sınıfa girer, kitapları masasının üzerine yığıp bizi de masanın başına toplardı. Sonra bize, istediğimiz kitapları alıp inceleyebileceğimizi söylardı. Biz de her kitabı tek tek inceleyip beğendiğimiz bir tanesini öğretmenimizden ödünç alırdık. Bugün kitaplarla olan sıkı dostluğum işte böyle başladı.

Yukarıdaki metinde yer alan altı çizgili kelimelerden hangisi doğru değerlendirilmiştir?

- A) “borçluyum” kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
 B) “yolculuklar” kelimesi terim anlamda kullanılmıştır.
 C) “çantalarla” kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
 D) “beğendiğimiz” kelimesi “onaylamak” anlamında kullanılmıştır.

işleyen zeka

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ağır” kelimesi karşısında verilen anlama uygun kullanılmamıştır?

	Cümle	Anlam
A)	On beş yaşındaki delikanlı otuz yaşındaki bir insandan daha ağırdı.	Ağırbaşlı, ciddi
B)	Size göre çok ağır kalıyor, işleri onun yüzünden yetiştiremiyorum.	Davranışları yavaş olan
C)	Ağır kıyafeti ile ortama ciddi bir hava getirdi.	Dokunaklı, insanın gücüne giden, kırıcı
D)	Küçük yaşta bu ağır sorumlulukları üzerine almak zorunda kaldı.	Çetin, güç

işleyen zeka

9. • Geniş çöl ufukları arasında çadırımızı kurduk.
 • Kurduğu sofraya, yaptığı salataya git de bak.
 • Türkler dünyanın en büyük devletini kurmuşlardır.
 • Annem büyük bir bidona salatalık turşusu kurdu.

Yukarıdaki cümlelerde “kurmak” kelimesi kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

işleyen zeka

10. • Sandalyenin bir ayağı oynuyor, onu tamir edebilir misin?
 • Sorumsuz davranışlarıyla bizlerin hayatıyla oynuyorsun.
 • Bu akşam sanatçının son filmi, televizyonda oynayacakmış.
 • Çocuklar çimenler üzerinde oynuyor, büyükler masada yemek yiyordu.

Yukarıdaki cümlelerde “oynamak” kelimesi kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

1. Kötü gün dostuymuş meğer.

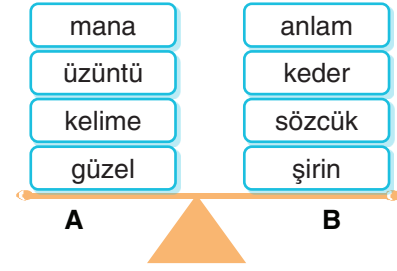
Bu cümledeki altı çizili kelimenin karşıt anlamlısı aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Üzerinde beyaz bir elbise vardı.
- B) İyi günlerimde de hep yanımdaydı.
- C) Gece siyah bir tül gibiydi.
- D) Zaman ne de hızlı akıyor.

2. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde karşıt anlam-
lı kelimeler birlikte kullanılmamıştır?

- A) Tok açın hâlimden anlamaz.
- B) Emek olmadan yemek olmaz.
- C) Gelen gideni aratır.
- D) Akıllı düşman, akılsız dosttan hayırlıdır.

3.

Yukarıdaki kaldıraçta A kefesindeki hangi kelimenin eş anlamlısı B kefesinde yanlış verilmiştir?

- A) mana
- B) üzüntü
- C) kelime
- D) güzel

işleyen zeka

4. Anlamca birbirinin karşıtı olan kelimelere “zıt anlamlı kelimeler” denir. Bir kelimenin olumsuz, o kelimenin zıttı değildir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki şiirlerin hangisinde zıt anlamlı kelimelere yer verilmemiştir?

A)

Yerin seni çektiği kadar ağırsın,
Kanatların çırpındığı kadar hafif.
Kalbinin attığı kadar canlısın,
Gözlerinin uzağı gördüğü kadar genç.
Sevdiklerin kadar iyisin,
Nefret ettiklerin kadar kötü.

B)

Bütün iyi kitapların sonunda
Bütün gündüzlerin,
Bütün gecelerin sonunda,
Meltemi senden esen
Soluğu sende olan,
Yeni bir başlangıç vardır.

C)

Öyle bir ilkyaz ol ki korkut yaprakları,
Öyle bir son yaz ol ki tut yaprakları,
Sarıp dökülürken güz rüzgârlarında
Ardında savrulsun, unut yaprakları,
Sevinçlerinde onlar vardı, hüznlerinde onlar
Seninle yeşerdiler, seninle soldular.

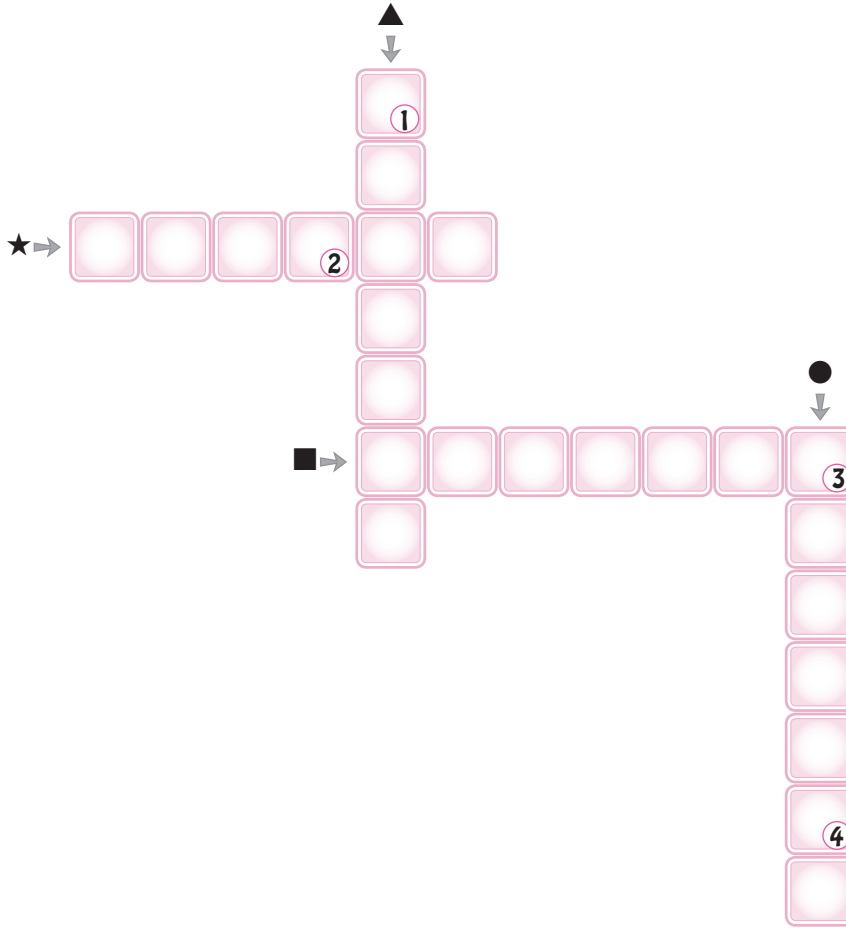
D)

Dünya bir şekilde dönüyor.
İnsanlar mutlu, mutsuz ne çıkar?
Zaman istemesek de akıp gidiyor.
Yarından umutlu, umutsuz ne çıkar?
Her ne kadar biz istemesek de
Bu yolun sonu hep aynı yere çıkar.

5. Uzak denince gözümüzde genellikle sessiz ve sakin bir boşluk canlansa da gezegenimizi çevreleyen yörüngeler bu sıfatlardan hayli uzak bir kalabalığa ve trafiğe sahip. Bu kalabalığın önemli bir kısmını uzay çöpleri adı verilen, farklı niteliklerdeki çok sayıda nesne oluşturuyor. İşte tamamı insanlığın uzay faaliyetleri sonucunda oluşmuş bu atıkların temizlenmesine yönelik girişimler gitgide hız kazanıyor. Modern hayatın devamı için bu konu, büyük önem arz ediyor.

Bu metindeki bazı kelimelerin anlamları “●, ▲, ★, ■” simgeleriyle verilmiştir. Bu kelimeleri metinden bularak aşağıdaki bulmacaya yerleştiriniz.

- Bir şeyin nasıl olduğunu belirten, onu başka şeylerden ayıran özellik.
- ▲ Bir gök cisminin hareketi süresince izlediği yol.
- ★ Bulunulan çağın anlayışına, şartlarına uygun olan.
- Güneş çevresinde dolanan, ondan aldıkları ışığı yansıtan gök cisimlerinin ortak adı.

ANAHTAR KELİME

Numaralanmış kutularda yer alan harfler “ANAHTAR KELİME” bölümüne yerleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi oluşur?

A) Y E L E

B) Y E N İ

C) Y İ N E

D) Y E T İ

1. Sert bir bakışla içeri girdi.

Bu sandalye çok sert, burada oturulmaz.

“Sert” sözcüğünün bu cümlelerdeki kullanımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

	1. cümle	2. cümle
A)	Nitel anlam	Nitel anlam
B)	Nicel anlam	Nitel anlam
C)	Nitel anlam	Nicel anlam
D)	Nicel anlam	Nicel anlam

2. “Kalem” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde özel anlamda kullanılmıştır?

- A) Kalem, defter gibi araçlar çantada düzenli durmalı.
- B) Kalemi masanın üstünde bırakmış.
- C) Kalem, yazı yazmaya yarayan bir araçtır.
- D) Öğrenciler yanlarında en az iki kalem getirmeli.

3.

Varlıkların sayılamayan, ölçülemeyen, azalıp çoğalamayan özelliklerine nitel anlamlı sözcükler denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde nitel anlamlı sözcük kullanılmamıştır?

- A) Bilim Çocuk dergisi ortaokul öğrencilerinin seviyesinde TÜBİTAK tarafından Ocak 1988’den beri yayınlanır.
- B) Mehmet Kaplan denemelerini büyük bir titizlikle, herkesin anlayabileceği bir dille yazmıştır.
- C) Öğrenciler, söyleşinin sonunda yazarın sorduğu sorulara çok mantıklı ve güzel cevaplar verdi.
- D) Annemin bu mevsimde yaptığı lezzetli ilkbahar yemekleri burnumda tütüyor.

4. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi nitelik-nicelik yönünden diğerlerinden farklıdır?

- A) Bu güzel kitabı bir haftada bitirdi.
- B) Sakin bir sesle konuştuğu için herkes onu dinledi.
- C) Uzun süredir görüşemiyorlardı.
- D) Bu eski saat hâlâ çalışıyor

5. Nitel anlamlı bazı sözcükler cümlede nicel anlama gelecek şekilde kullanılabilir.

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisi bu kurala uygun değildir?

- A) Bu sıcakta küçük bir havuz bile olsa bizim serinlememize yetti.
- B) Tarlada çalışan işçilere ikram edilen sıcak çay işçileri çok mutlu etmişti.
- C) Yeni kurdukları iş yerine gidince beni çok sıcak karşıladılar.
- D) Futbolcular, bu sıcak havada antrenman sonrası soğuk bir duş alınca kendilerine geldiler.

6.

- I. Okulun ön bahçesini yüksek bir duvarla ördüler. (nicel anlam)
- II. Yükleme yaptığımız bu araç daha hafifti. (nitel anlam)
- III. Mezuniyet programında fotoğraflarımız çok güzel çıkmış. (nitel anlam)
- IV. Bu alanda yapılan binadaki dairelerin oldukça geniş odaları var. (nicel anlam)

Numaralanmış cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi yay ayraç içinde verilenle uyuşmamaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

7.

Duyu organlarımızla algılayabildiğimiz kavramları karşılayan sözcükler somut anlamliken duyu organlarımızla algılayamadığımız, akıl yoluyla algılayabileceğimiz kavramları karşılayan sözcükler ise soyut anlamli sözcüklerdir.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı bir anlam özelliğine sahiptir?

- A) Bugün hava yağışlı olacağı için pikniği ertelemek zorunda kaldık.
- B) Binaya girdiğimde alt katlara kadar ulaşan, mis gibi yemek kokuları karşıladı beni.
- C) Memleketinden ayrılalı henüz bir hafta olmasına rağmen ailesini çok özlemişti.
- D) Masanın üstündeki vazoyu kaldırıp sehpanın üzerine bıraktı.

8. Somut anlamli bazı sözcükler, cümledeki kullanımlarına göre soyut anlam kazanabilirler.

Aşağıdakilerin hangisinde bu durumu örnekleyen bir kullanım vardır?

- A) Katıldığımız toplantıda aynı sorunlar konuşuldu.
- B) Anlatılanlara göre dedem yürekli bir adammış.
- C) Bazı öğrenciler kurallara uymadığından ceza aldılar.
- D) Kimseye minnet etmeyen, kendi yağıyla kavrulan bir delikanlıydı.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük soyut anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?

- A) Toprağın altında bir sürü canlı varlık yaşamakta.
- B) Dün gece esen rüzgâr nedeniyle elektrikler kesilmiş.
- C) Minarenin gölgesi, bizim evin üstüne düşüyor öğleden sonraları.
- D) İnsanın artık yüzü tutmuyor her seferinde aynı konuşmayı yapmaya.

10.

Kavramların sayılabilen, ölçülebilen, azalıp çoğalabilen özelliklerini gösteren sözcükler nicel anlamliken varlıkların nasıl olduğunu, niteliğini gösteren; sayılamayan, ölçülemeyen bir değeri, özelliği ifade eden sözcükler ise nitel anlamlidir.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisi nicel anlamlidir?

- A) Müzeden içeri girdiklerinde geniş bir salonla karşılaştılar.
- B) Ayağındaki yırtık ayakkabıyı görünce içi parçalandı.
- C) Babamın manavdan aldığı karpuz güzel çıktı.
- D) Annem ekşi yoğurdu ayran yapıp bize ikram etti.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde somut anlamliken soyut anlama gelecek şekilde kullanılan bir kelimeye yer verilmiştir?

- A) Yıllarca ablasının kanatları altında büyüme imkânı buldu.
- B) Bıçağın keskin yüzünü eline tuttuğu için parmağında sıyrık olmuş.
- C) Bahçedeki ağacın gölgesinde dinleniyordu.
- D) Haberi duyunca çok sevindi adamcağız.

12. Duyu organlarımızla algılayamadığımız, akıl yoluyla algılayabileceğimiz kavramları karşılayan sözcükler soyut anlamli sözcüklerdir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde soyut anlamli bir sözcüğe yer verilmiştir?

- A) Kitabın tüm sayfalarını okuyup gerekli notları aldım.
- B) Yediği yemekten dolayı rahatsızlanıp hastaneye kaldırılmıştı.
- C) Soluduğumuz havanın kalitesini belirleyen etkenlerden biri de yaşadığımız çevredir.
- D) Yazarın da dediği gibi "Umut işkenceyi artırır."

1. Engin: O kadar çok konuştu ki kimse ağzını açamadı.
- Berkay: Çok üzgünüm, içimi döküp rahatlamak istiyorum.
- Sedef: Doktor olmak için canla başla ders çalışıyor.
- Vedat: Seni bir yerden tanıyorum sanki.

Öğrencilerin hangisinin cümlesinde deyim kullanılmamıştır?

- A) Engin B) Berkay
C) Sedef D) Vedat

2. I. Başını sokmak
II. Başının çaresine bakmak
III. Başının altından çıkmak
IV. Başını koltuğunun altına almak

Numaralanmış deyimlerden hangisi "barınacak bir yer bulmak" anlamını taşır?

- A) I B) II C) III D) IV

3.

"Kitapta yazanları
harfi harfine
ezberlemişti."

Aşağıdakilerden hangisi bu tabloda altı çizili sözün cümleye kattığı anlamla aynı değildir?

- A) eksiksizce B) tamamen
C) güzelce D) olduğu gibi

işleyen zeka

4. Atasözleri bir toplumun hayata bakış açılarını göstermeleri bakımından birer başlangıç noktası sayılır. Bir toplumun değer ve yargıları atasözleriyle paralellik taşır. Atasözleri toplumun ortak değerlerini özlü bir şekilde anlatır. Dolayısıyla atasözlerini öğretirken resim ve karikatürlerden yararlanmak son derece önemlidir. Çünkü resim ve karikatürler hem soyut sözcükleri somutlaştırma hem de öğrencilerin hayal dünyalarını zenginleştirme işlevlerine sahiptir.

Yukarıda Derya'nın proje ödevinden bir metin bulunmaktadır. Bu proje ödevini daha da güzelleştirmek ve zenginleştirmek isteyen Derya, ödevine atasözlerine ait görselleri koymuştur. Ancak Derya, görsellerden birinin seçiminde hata yapmıştır.

Buna göre hata yapılan görsel aşağıdakilerden hangisidir?

- A)
- B)
- C)
- D)

5. Atasözleri; atalarımızın, uzun yıllar süren tecrübelerine, gözlemlerine dayanan ve topluma öğüt veren kalıplaşmış sözlerdir. Günlük hayatta içerisinde bulunduğumuz durumu destekleyen bir atasözü bulup yerli yerine koyunca inanılmaz bir haz duyarız çünkü “Bak, aynı durumu yaşayan atalarımız da varmış, ne kadar da doğru yapmışım aslında.” diye düşünürüz. Ancak kimi atasözleri, bizi desteklerken bazılarıysa içinde bulunduğumuz durumun tam tersini vurgulayıp bizi yerebilir. Bunlara birbiriyle çelişen atasözleri de denilebilir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde “birbiriyle çelişen” atasözleri kullanılmamıştır?

- A) – Azıcık aşım, ağrısız (kaygısız) başım...
– Fazla mal, göz çıkarmaz.
- B) – Bağa bak üzüm olsun, yemeye yüzün olsun.
– Baba oğluna bir bağ bağışlamış, oğul babasına bir salkım üzüm vermemiş.
- C) – Kurunun yanında yaş da yanar.
– Her koyun kendi bacağından asılır.
- D) – İyilik eden iyilik bulur.
– Besle kargayı, oysun gözünü.

ışleyen zeka

6.

Domates fidelerini
tek tek toprağa
dikti.

Elindeki iğne iplikle
sökükleri bir bir
dikti.

Belli ki bana kızmış,
gözlerini bana dikti.

Hırsızlardan
korunmak için
kapıya bekçi dikti.

Bu tabloda “dikmek” kelimesinin deyim içinde kullanıldığı kutucuk tablodan çıkarıldığında yeni oluşacak şekil hangisi olur?

- A)
- B)
- C)
- D)

7. Aşağıda söz grupları ile aynı anlamda kullanılan deyimler cümle içinde verilerek eşleştirilmiştir.

Buna göre doğru eşleştirilmeyen söz grubu hangisidir?

- A)
- B)
- C)
- D)

1. "Aslan kesilmek" deyimini aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlamına uygun kullanılmamıştır?

- A) Tavuk, yavrularını korumak için köpeğin önünde aslan kesildi.
- B) Karşıma geçince aslan kesildi, o korkak hâlden eser yoktu.
- C) Öğretmen kızınca âdeta aslan kesildi, sessizce yerine oturdu.
- D) Rakibi karşısında korkmadı, aksine aslan kesildi.

2. "Bu sınavı kazanmak için çok gayret gösterdi." cümlesindeki altı çizili deyimın yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümleın anlamında bir değişiklik olmaz?

- A) vakit geçirdi
- B) başardı
- C) çaba harcadı
- D) hedefledi

3. "Uçsuz bucaksız" söz grubuyla anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hiçbir hayat belirtisi olmayan yer
- B) Sonu görülmeyecek kadar geniş olan yer
- C) Kalabalık ve gürültülü alan
- D) İnsanların yaşadığı yer

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir deyim, anlamına uygun kullanılmamıştır?

- A) Beni dinlemiyordu, akli başka yerdeydi.
- B) Bu şehirden alıp başımı gideceğim.
- C) Evde annemle baş başa kalıverdik.
- D) Geveze biriydi, ağzı var dili yoktu.

5. "Kafa" kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim içinde kullanılmamıştır?

- A) Her kafadan bir ses çıkıyor, hangisi doğru anlamadım.
- B) Zihni yoran sorularla kafa eskitmeye gerek yok.
- C) Evi satamadığı için kafamızı ütölemekten vazgeçmiyor.
- D) Kalbi ve kafasıyla daima yeni, daima genç kaldı.

6. Aşağıdakilerden hangisinde deyim, açıklamasıyla birlikte verilmemiştir?

- A) Bu iş için çok para harcamış, kesenin ağzını açmış.
- B) Yeni gelen yönetici, öncekinin pabucunu dama attı.
- C) Ekmeğini taştan çıkarır, zor şartlara rağmen geçimini sağladı.
- D) Ağız birliği yaptıkları belli, aynı şeyi söylüyorlar.

7. Bir durumu, bir olayı daha etkileyici anlatmak için en az iki kelimenin bir araya gelmesiyle oluşan ve çoğu zaman gerçek anlamdan uzaklaşıp kendine özgü anlam kazanan kelime gruplarına "deyim" denir. Deyimler anlamca eş ya da yakın olabileceği gibi karşıt da olabilir.

Buna göre,

- I. Kılı kırk yarmak
- II. Göz gezdirmek
- III. İçini cıcığını çıkarmak
- IV. Bam teline basmak

deyimlerinden hangileri yakın anlamlıdır?

- A) I ve III
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV

8. Aşağıdaki tabloda deyimler ile anlamları eşleştirilmiştir.

Deyimler		Anlamları	
I.	Aynı kapıya çıkmak	a.	Aynı sonuca varmak
II.	Alıcı gözüyle bakmak	b.	Kendisine söz söyletmemek
III.	Bir çift sözü olmak	c.	Ayrıcalık tanımak
IV.	Burnundan kıl aldırmamak	d.	Söyleyecek şeyleri bulunmak

Buna göre yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I-a B) II-c C) III-d D) IV-b

işleyen zeka

9. İkilemeler, anlamı pekiştirip güçlendirmek ve çekici kılmak için oluşturulan sözcük grubudur. İkilemeler farklı yollarla oluşturulabilir.

Aşağıda ikileme yapma yolları ile ilgili bir etkinlik verilmiştir:

- I. **Zıt (karşıt) anlam:** Dedemden bize ---- 60.000 TL miras kaldı.
 II. **Eş ya da yakın anlamlı:** Allah sana ---- versin.
 III. **Yansıma:** Annem dün gece ---- uyuyordu.
 IV. **Biri anlamlı biri anlamsız:** Yaşlı adamın sırtında ---- kıyafetler vardır.

Buna göre bu etkinlikte boş bırakılan yerlere getirilebilecek ikilemeler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	iyi kötü	ses seda	güzel güzel	gıcır gıcır
B)	olsa olsa	akıl zekâ	harıl harıl	doğru dürüst
C)	az çok	iyilik sağlık	mışıl mışıl	eski püskü
D)	aşağı yukarı	akıl fikir	horul horul	yırtık pırtık

1. Ali Rıza Bey; 1888 yılında dünyadan göç ettiğinde Mustafa yedi, Makbule bir yaşında idi.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu cümlede geçen altı çizili söz grubuyla anlamca özdeş olan bir söz vardır?

- A) Leylekler sonbahar geldiğinde göç eder.
B) Amansız hastalığı yüzünden genç yaşta hayatını kaybetti.
C) Kuraklık nedeniyle vatanlarından ayrılmışlar.
D) Sınavda başarısız olunca okuldan ayrıldı.

2. Çok sevdiği köpeğini kaybettikten sonra iyice kabuhuna çekildi.

Bu cümlede altı çizili söz öbeğinin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Dışarıyla ilgisi koparmak
B) Zamanla unutmaya çalışmak
C) Doğru yoldan ayrılmak
D) Bir şey üzerine çok düşünmek

3. Buradan, istemeden de olsa ayrılmak zorundayım. Ama sizler artık ne yapacağınızı çok iyi biliyorsunuz. Bu yüzden bundan sonra sizlerin yanlış yapacağınızı sanmıyorum. Bundan sonra yapacağınız her işe tereddütsüz olarak imzamı atarım.

Bu cümledeki altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Beklentiye cevap vermek
B) Sorumluluğunu yerine getirmemek
C) Destek vermek, sahip çıkmak
D) Öneriye, değişikliğe açık olmak

4. Konferansta dilin toplum olma yolundaki önemini altını çizdi.

Bu cümledeki altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üzerine dikkat çekmek, vurgulamak
B) Karşılığını vermemek, ezilmek
C) Değersiz görmek, küçümsemek
D) Ayrıntılı bir şekilde ele almak

5. Annesine gönderdiği mektupta duygularını tek tek kâğıda dökmüştü.

Altı çizili kelime grubu aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu cümledeki anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Resim dersinde öğretmen öğrencilerden hayallerini kâğıda dökmelerini istedi.
B) Kavanozdaki sıvı yağı yanlışlıkla masadaki kâğıda dökmüştü.
C) Dedem mirasını kime bırakacağını kâğıda dökerek açıkladı.
D) Öğrencilerime vermek üzere içimdekileri kâğıda döktüm.

6. Genç şairin şiir anlayışı kıvamını bulmuştu artık, ona dergimizde bir köşe vermenin zamanı gelmişti.

Bu cümlede altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Olgunluğa kavuşmak
B) İstenilen düzeye ulaşmak
C) Şartları değiştirmeye çalışmak
D) Uygun özellikleri taşımak

7. Ben bir kitabın iyi olup olmadığına karar vermeden önce onu elime alıp incelerim. Kitabın sayfalarına, kapağına, kâğıdının kalitesine evire çevire bakarım. Eğer dış görünüş, yazı ve sayfa kalitesi beni ikna ederse sıra kitabı okumaya gelir. Yok, ikna olmazsam hiç tenezzül etmem sayfaları okumaya. Size tuhaf gelebilir bu tavrım ama bence hiç de tuhaf bir durum değil bu. Çünkü iyi bir kitap, okuruna değer veren bir kitap kaliteli bir görüntüye sahip olmalı. Önce dış görünüşüyle okuru kendine çekmeli ki okur, onu okuma isteğiyle yanıp tutuşsun.

Bu metindeki altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üstünkörü B) Gelişigüzel
C) Baştan savma D) İyice, adamakıllı

8.

Bu ilacı günaşırı almalısınız.

Bu cümlede altı çizili kelimenin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) İki günde bir antrenmana gidiyor.
B) Bu kışı genellikle hastalıkla geçirdi.
C) Hiç olmazsa arada bir beni ara.
D) Arada sırada televizyon seyrederdi.

9. Sanat tezgâhında dokunmayan hiçbir anlatıya sanat eseri denemez.

Bu cümledeki altı çizili sözle eserlerin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Gerçeklerden beslenmesi
B) Edebî değer taşıması
C) Toplumun tamamına seslenmesi
D) Aydınlar tarafından yazılması

10. Bilim insanları doğadaki birçok olayın üzerindeki perdeyi kaldırmayı, insanlara yeni ufuklar kazandırmayı amaçlıyor.

Bu cümledeki altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düzenli olarak araştırma yapmak
B) Belirsiz, bilinmeyen durumları ortaya çıkarmak
C) Farklı yönleri dikkat çekmek
D) Şüpheyi, merakı artırmaya çalışmak

11. Günümüzde yaşam öyle bir hâle geldi ki zaman hiç kimseye yetmez oldu, insanlar âdeta bir günü otuz yıl gibi yaşıyor.

Bu cümlede altı çizili söz ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayatın tadına varmak
B) Hayatı yoğun yaşamak
C) Hayatı çekilmez hâle getirmek
D) Zorluklarla mücadele etmek

12. Sanatçının son eseri edebiyat çevrelerinde ses getiren önemli bir çalışma oldu.

Bu cümledeki altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Adından söz ettirmek
B) Dikkat çekmek
C) Etki uyandırmak
D) Çok satmak